

Parliamentary Storytelling: An Analysis of the Implications of Employing Storytelling in the Legislative System and a Redefinition of the Interaction of the Legislative Institution with Society in Iran

Hossein Babaei Mojarad*, Mehdi Khosravi**, Zahra Ghafouri***, Seyyed Hossein Kazemi**** and Jafar Zinatbakhsh*****

Research Article	Receive Date: 2025.05.04	Accept Date: 2025.11.19	Online Publication Date: 2026.02.22	Page: 93-129
------------------	-----------------------------	----------------------------	--	--------------

Under conditions of declining public trust in democratic institutions, this study examines the role of storytelling as a tool for strengthening the interaction of the Islamic Consultative Assembly with society and reconstructing the image of this institution. Parliamentary storytelling, by drawing on engaging and relatable narratives, performs functions such as conveying complex ideas, promoting values such as justice and empathy, creating a unified institutional identity, and countering traditional narratives. Successful examples such as the Parliament of the United Kingdom and the experience of participatory budgeting in Brazil show that this approach can increase citizen participation and strengthen transparency. For Iran's Islamic Consultative Assembly, solutions such as launching direct communication channels with the people, using visual technologies to simplify legal concepts, producing creative media content, and appointing a single spokesperson for coherent narration have been proposed. Using the method of implication analysis, this study emphasizes that storytelling is not merely a tool for disseminating information, but also a vehicle for creating meaningful dialogue between the legislative institution and society, although its success requires avoiding excessive simplification and using this tool ethically.

Keywords: *Parliamentary Storytelling, Public Interaction, Public Image, Public Trust, Implication Analysis, Islamic Consultative Assembly*

* Assistant Professor, Department of Islamic Management, Research Institute of Islamic Systems, Institute for Culture and Islamic Thought, Tehran, Iran; Email: h.babae@iict.ac.ir

** Graduate, Department of Public Administration, Faculty of Management and Economics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran; Email: mehdikhosravi@modares.ac.ir

*** Graduate, Department of Public Administration, Faculty of Management and Economics, Lorestan University, Khorramabad, Iran (Corresponding Author); Email: ghafouri.za@fc.lu.ac.ir

**** Assistant Professor, Department of Public Administration, Faculty of Management and Economics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran; Email: h.kazemi@modares.ac.ir

***** Graduate, Department of Public Administration, Faculty of Management and Economics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran; Email: j.zinatbakhsh@modares.ac.ir

Majlis and Rahbord, Volume 33, No. 127, Fall 2026

How to cite this article: Babaei Mojarad, H., M. Khosravi, Z. Ghafouri, S. H. Kazemi and J. Zinatbakhsh (2026). "Parliamentary Storytelling: An Analysis of the Implications of Employing Storytelling in the Legislative System and a Redefinition of the Interaction of the Legislative Institution with Society in Iran", *Majlis and Rahbord*, 33(127), p. 93-129.

doi: 10.22034/mr.2026.17983.6058

داستان پردازی پارلمانی: تحلیل دلالت‌های کاربست داستان پردازی در نظام قانونگذاری و بازتعریف تعامل نهاد قانونگذار با جامعه در ایران

حسین بابایی مجرد،* مهدی خسروی،** زهرا غفوری،*** سیدحسین کاظمی **** و جعفر

زینت بخش ****

نوع مقاله: پژوهشی	تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۲/۱۴	تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۸/۲۸	تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۲/۰۳	شماره صفحه: ۹۳-۱۲۹
-------------------	--------------------------	-------------------------	--------------------------	--------------------

در شرایط کاهش اعتماد عمومی به نهادهای دموکراتیک، این پژوهش به بررسی نقش داستان پردازی به عنوان ابزاری برای تقویت تعامل مجلس شورای اسلامی با جامعه و بازسازی تصویر این نهاد می‌پردازد. داستان پردازی پارلمانی با بهره‌گیری از روایت‌های جذاب و قابل ارتباط، کارویژه‌هایی چون انتقال ایده‌های پیچیده، ترویج ارزش‌هایی مانند عدالت و همدلی، ایجاد هویت نهادی یکپارچه و مقابله با روایت‌های سنتی را ایفا می‌کند. نمونه‌های موفق همچون پارلمان انگلستان و تجربه بودجه‌ریزی مشارکتی در برزیل، نشان می‌دهد که این رویکرد می‌تواند مشارکت شهروندان را افزایش داده و شفافیت را تقویت کند. برای مجلس شورای اسلامی ایران، راهکارهایی نظیر راهاندازی کانال‌های ارتباطی مستقیم با مردم، استفاده از فناوری‌های بصری برای ساده‌سازی مفاهیم حقوقی، تولید محتوای رسانه‌ای خلاقانه و تعیین سخنگوی واحد به منظور روایتگری منسجم پیشنهاد شده است. این پژوهش با روش دلالت‌پژوهی برایشی، تأکید می‌کند که داستان پردازی نه تنها ابزاری برای انتشار اطلاعات بلکه محملی برای ایجاد گفتگوی معنادار بین نهاد قانونگذاری و جامعه است؛ هرچند موفقیت آن مستلزم پرهیز از ساده‌سازی افراطی و استفاده اخلاقی از این ابزار است.

کلیدواژه‌ها: داستان پردازی پارلمانی؛ تعامل عمومی؛ تصویر عمومی؛ اعتماد عمومی؛ دلالت‌پژوهی؛ مجلس

شورای اسلامی

* استادیار، گروه مدیریت اسلامی، پژوهشکده نظام‌های اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران، ایران؛
Email: h.babaei@iiict.ac.ir

** دانش‌آموخته گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران؛
Email: mehdikhosravi@modares.ac.ir

*** دانش‌آموخته گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران (نویسنده مسئول)؛
Email: ghafouri.za@fc.lu.ac.ir

**** استادیار گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران؛
Email: h.kazemi@modares.ac.ir

***** دانش‌آموخته گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران؛
Email: j.zinatbakhsh@modares.ac.ir

فصلنامه مجلس و راهبرد، سال سی و سوم، شماره یکصد و بیست و هفتم، پاییز ۱۴۰۵

روش استناد به این مقاله: بابایی مجرد، حسین، مهدی خسروی، زهرا غفوری، سیدحسین کاظمی و جعفر زینت‌بخش (۱۴۰۵). «داستان پردازی پارلمانی: تحلیل دلالت‌های کاربست داستان پردازی در نظام قانونگذاری و بازتعریف تعامل نهاد قانونگذار با جامعه در ایران»، مجلس و راهبرد، (۱۲۷)، ۳۳، ص. ۹۳-۱۲۹.

doi: 10.22034/mr.2026.17983.6058

مقدمه

در دهه‌های اخیر، موجی فزاینده از بی‌اعتمادی عمومی نسبت به سیاست، به‌ویژه در خصوص نهادهای سیاسی اصلی مانند پارلمان‌ها به‌وجود آمده است (Prior and Leston-Bandeira, 2020: 67). از این‌رو، بسیاری معتقدند که مردم اعتماد خود را به قوه مقننه از دست داده‌اند و همچنان روند اعتماد به پارلمان‌ها طی زمان کاهشی شده است (Leston-Bandeira, 2012: 520). از طرف دیگر، اعتماد عمومی معیار کلیدی موفقیت یا شکست سیاسی است (Jones and Salter, 2003: 21) و اعتماد به نظام سیاسی برای تضمین مشروعیت نظام حیاتی است. به عبارت دیگر، اعتماد سیاسی به مثابه چسبی عمل می‌کند که ارکان نظام را کنار هم نگه می‌دارد و نیز مانند روغنی است که ماشین (یا دستگاه) خط‌مشی را روان می‌کند (Van der Meer, 2010: 518). در نتیجه، با کاهش اعتماد عمومی به نهاد اصلی نمایندگی مردم (یعنی پارلمان)، تلاش پارلمان‌ها برای تعامل با عموم مردم تکرر و تنوع پیدا کرده است. برای تقویت باور ارزشمند بودن نهاد پارلمان در بین مردم، باید پارلمان‌ها به گونه‌ای عمل کنند که دغدغه‌ها و نگرانی‌های عموم مردم در آن متبلور شود (Prior and Leston-Bandeira, 2020: 70). از این‌رو در زمانی که بسیاری از مردم در حال از دست دادن اعتمادشان به نهادهای دموکراتیک است، تعامل مشارکتی در این بخش حیاتی بوده و می‌تواند نقشه راهی برای خوش‌بینی و نوآوری در حکمرانی فراهم کند. مشارکت و تعامل مردم می‌تواند به احیای شیوه‌ها و فضاهای مدنی کمک کرده و سازوکارهای حکمرانی انعطاف‌پذیرتر و نوآورانه‌تری را ایجاد کند (Julie, 2016: 638).

از میزان اهمیت تعامل عمومی همین بس که از آغاز قرن بیست‌ویکم، به «نقش پارلمانی جدید» تبدیل شده است (Serra-Silva, 2022: 492). با این وجود، پارلمان‌ها به دلیل ماهیت‌شان، به‌طور سنتی در زمره نهادهای بسته‌ای هستند که با قدرت و فرایندهای تصمیم‌گیری‌ای که دارند، در پی مصالحه و حل تعارض هستند. آنها معمولاً در یک مکان (و به شکل متمرکز) قرار دارند و از نظر فیزیکی با بسیاری

از شهروندان فاصله دارند (Griffith and Leston-Bandeira, 2012: 498-499). در نتیجه امکان توسعه فضای تعامل عمومی برای این نهاد سیاسی با محدودیت‌هایی مواجه است. از این رو و در پاسخ به این مسئله، سازوکارهایی متناسب با ظرفیت و شرایط پارلمان‌ها برای افزایش تعامل با عموم مردم معرفی شده است. یکی از این سازوکارها، تکنیک «داستان‌پردازی پارلمانی» است. پریور و لستون-باندیرا^۱ (۲۰۲۰) داستان‌پردازی را روشی تعاملی معرفی کردند که اخیراً پارلمان انگلستان برای تعامل بیشتر با شهروندان از آن استفاده کرده است. بررسی داستان‌پردازی با شرایط خاص خود (یعنی با استفاده از نظریه روایتی) به ما کمک می‌کند تا بفهمیم پارلمان (و اعضای تشکیل‌دهنده آن، کمیته‌ها، کمیسیون‌ها و بخش‌ها) مدعی چه چیزی (و چه کسی) هستند. بنابراین داستان‌پردازی هم به عنوان چارچوب نظری و هم تکنیک تعاملی، وسیله‌ای ارزشمند برای درک و تمرین تعامل پارلمانی است.

بر این اساس، پارلمان‌ها را می‌توان محفلی درک کرد که روایت‌های رقیب گفته می‌شود و ادعاهایی درباره منابع عمومی مطرح می‌شود. روایت‌ها وسیله‌ای برای درک و فهم واقعیت اجتماعی است که در قالب داستان‌ها گفته می‌شود (خسروی و همکاران، ۱۴۰۴). بنابراین، داستان‌پردازی یک جنبه اساسی از چگونگی درک و فهم پارلمان (به عنوان یک نهاد) در یک واقعیت اجتماعی گسترده‌تر است. همچنین داستان‌پردازی از جمله کارویژه‌های ذاتی سازمان‌های خیریه و نهادهای مذهبی است که (مانند هر نهاد دیگری) هدفشان برجسته کردن یک پیام در میان دیگران، جلب توجه گیرنده، برانگیختن هیجانات و درگیر کردن گیرنده در فعل و انفعال و نیز برای افزودن اعتبار به فعالیت‌ها است. این رویکرد در بسیاری از محیط‌های نهادی دیگر، از آموزش عالی گرفته تا کتابخانه‌ها و موزه‌ها، به کار گرفته شده و/یا مورد حمایت قرار گرفته است (Prior and Leston-Bandeira, 2020: 5-7). نکته مهم دیگر، به هویت نهادی پارلمان معطوف است. پارلمان به تدریج در حال تلاش برای ساختن هویت نهادی برای خود است، چراکه فقدان هویت نهادی در کانون تمرکز نحوه برخورد

1. Prior and Leston-Bandeira

پارلمان با عموم مردم و تعامل با آن است. پارلمان به‌عنوان نهادی غیرحزبی (یا بهتر است بگوییم فراحزبی) که به‌رغم بحث‌های سیاسی قوی، بسیار عمومی و اغلب خصمانه که منعکس‌کننده رقابت حزبی در نظام سیاسی گسترده‌تر است، درواقع نهادی بی‌طرف است، درنتیجه، پارلمان با هویت خود به‌عنوان نهاد کل‌نگر مبارزه می‌کند و این تقابل موجب تضعیف هویت نهادی پارلمان می‌شود. ازاین‌رو، ایجاد یک هویت نهادی برای پارلمان اهمیت بسیاری دارد.

باین‌حال، مسیری که قرار است در آن چنین هویت نهادی ساخته شود، مطمئناً چندان آسان نخواهد بود. وظیفه ساختن هویت نهادی با این واقعیت پیچیده‌تر می‌شود که پارلمان را مدعیان شخص به شخص فعال تشکیل می‌دهند، اما همان مدعیان در درجه اول، از خود نهاد حمایت نمی‌کنند یا ازطرف آن ادعاهای مثبتی ندارند. به‌عبارت‌دیگر، نمایندگان مجلس نوعاً نماینده خودشان هستند نه نهادشان. در غیاب هویت نهادی منفرد، لازم است (برای درک پویایی تعامل پارلمانی) این مدعیان، داستان‌هایی که درباره پارلمان می‌گویند و مخاطبان مورد نظرشان، بررسی شود. در حال حاضر ابتکارات و انتشارات پارلمانی وجود دارد که به‌طور صریح به داستان‌ها و داستان‌پردازی اشاره می‌کند. علاوه بر این، کمیته/کمیسیون‌های منتخب پارلمانی به‌طور فزاینده‌ای خواستار داستان‌های عمومی به‌عنوان بخشی از استعلامات و پرسش‌های خود هستند و به‌طور مستقیم به این داستان‌ها در گزارش‌های بعدی ارجاع می‌دهند (Ibid.).

این مقاله بر آن است تا براساس مرور مطالعات با دلالت‌پژوهی برایشی و کشف و استخراج دلالت‌ها، بینشی اولیه از داستان‌پردازی‌های پارلمانی ارائه دهد که از طریق آن مجلس شورای اسلامی می‌تواند ارزش داستان‌پردازی را بهتر درک کرده و آن را به‌کار گیرد. بنابراین سؤال‌های پژوهش عبارت است از: کارویژه‌های داستان‌پردازی پارلمانی کدام است؟ و نحوه کاربرست داستان‌پردازی پارلمانی و دلالت‌های آن برای مجلس شورای اسلامی ایران چیست؟ لذا، سهم‌یاری پژوهش این است که داستان‌پردازی به‌عنوان روشی برای تعامل پارلمانی، می‌تواند از طریق دلالت‌پژوهانه

مورد بررسی قرار گیرد تا درک بهتری از چگونگی شکل‌گیری تصورات عمومی درباره پارلمان به‌دست آید. این روش همچنین می‌تواند ارزیابی کند که چگونه این روایت‌ها در تسهیل گفتگو بین مجلس و شهروندان مؤثر است و چگونه زبان و ساختار آنها بر مشارکت تأثیر می‌گذارد (Prior, 2018). همچنین، دلالت‌پژوهی می‌تواند بررسی کند که چگونه داستان‌پردازی به ساخت هویت نهادی مجلس کمک می‌کند و این هویت چگونه با پویایی‌های قدرت موجود در گفتمان سیاسی ارتباط دارد (Ibid.).

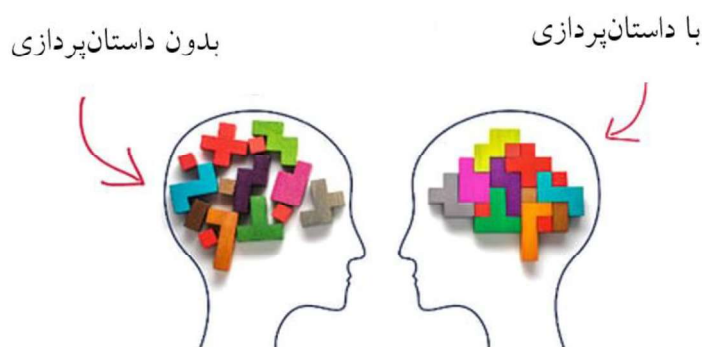
۱. پیشینه و مبانی نظری

۱-۱. داستان‌پردازی

داستان‌پردازی پتانسیل ایجاد یک درک مشترک بین مردم در مورد یک موقعیت، موضوع یا مسئله را دارد و با ماهیت جذاب و تعاملی خود این پتانسیل را دارد که علاقه را جذب و حفظ کند و مخاطبان را به برقراری ارتباطات معنادار قادر کند. مزیت داستان‌پردازی این است که اغلب به‌راحتی در دسترس است و برای درک و ارتباط با دانشی که در حال انتقال است به دانش تخصصی مخاطب نیازی ندارد. همچنین به‌صورت روایتی است که اکثر مردم اخبار و اطلاعات خود را دریافت می‌کنند (Sundin, Andersson and Watt, 2018: 16). درحقیقت، داستان‌پردازی شکلی از تعامل را نشان می‌دهد که به‌ویژه برای یک چشم‌انداز سیاسی مدرن مساعد است و مشخصه آن شهروندانی است که اشکال خودشکوفایی کنش و بیان سیاسی را به‌کار می‌گیرند و به‌طور مستقل معانی ذهنی را ایجاد می‌کنند. در نبود رویکردی کل‌نگر به داستان‌پردازی پارلمانی به‌عنوان شیوه‌ای از تعامل، داستان‌ها محدود به آنچه شهروندان درباره پارلمان «از فاصله دور شنیده می‌شوند» باقی خواهند ماند (Prior, 2018: 91).

داستان‌پردازی به اشکال مختلف و تکنیک‌های مختلف وجود دارد. این را می‌توان برای توصیف بصری یک روایت با استفاده از رسانه‌های مختلف مانند ویدئو، عکاسی

یا گرافیک / تصویرسازی، برای چیزی به کار برد که معمولاً داستان‌پردازی بصری نامیده می‌شود. ابزار نسبتاً جدید در اینجا، دیجیتالی شدن داستان‌پردازی است، یعنی استفاده از ابزارهای دیجیتال مدرن که اساساً برای هرکسی امکان می‌دهد داستان‌های خود را به اشتراک گذارد. البته داستان‌پردازی اغلب در قالب‌های سنتی مانند اجراهای تئاتر نیز وجود دارد (Sundin, Andersson and Watt, 2018: 2).

Source: Prior, 2018.

البته هنوز فقدان درک نهادی در مورد اینکه «چگونه و چرا داستان‌ها به عنوان ابزار تعاملی کار می‌کند» وجود دارد. همان‌طور که بارث^۱ استدلال می‌کند، «هیچ‌وقت، هیچ‌جا مردمی بدون روایت وجود نداشته‌اند». ضمناً، داستان‌پردازی وسیله‌ای برای اشاره به روایتی گسترده‌تر از طریق «گفتن یا ارائه یک داستان» است. از طریق داستان‌پردازی جمعی مکرر، یک روایت ساخته می‌شود. اهمیت داستان‌پردازی در به چالش کشیدن روایت‌های مسلط در بستر سیاسی و پارلمانی که تاکنون توضیح داده شد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. داستان روایت‌های گسترده‌تری را تشکیل می‌دهد و منعکس می‌کند (گاهی اوقات به عنوان «روایت‌های برجسته» یا «فراروایت» از آن یاد می‌شود) که در نوع خود جذابیت دارد. اگر روایت‌ها

1. Barth

واقعاً بازنمایی داستان‌ها باشد، آنگاه بررسی داستان‌ها درک غنی‌تری از آنچه ما به یکدیگر می‌گوییم را بالقوه می‌سازد. روایت‌های غالب، حقایق پذیرفته‌شده و به‌طور فرهنگی ریشه‌دار را تشکیل می‌دهد و از این نظر «داستان نامیده نمی‌شود، آنها واقعیت نامیده می‌شود». قرن بیست‌ویکم شاهد ازدیاد روایات (در درجه اول به‌عنوان وسیله‌ای برای تحقق دستورکارهای تجاری و سیاسی بی‌شمار) بوده است تا جایی که اکنون چارچوب‌های نظری مشروعی را تشکیل می‌دهد. نظریه‌هایی مانند چارچوب خط‌مشی روایتی، مبنایی تجربی برای مطالعه راه‌هایی فراهم کرده است که خط‌مشی عمومی از طریق روایات اطلاع‌رسانی و شکل می‌گیرد. این دلالت‌های قابل‌توجهی برای پارلمان‌ها دارد؛ «مکان‌هایی که روایت‌های رقیب گفته می‌شود و ادعاهایی درباره منابع عمومی مطرح می‌شود» (Prior, 2018: 84-85).

۲-۱. داستان‌پردازی پارلمانی

همان‌طور که اشاره شد، داستان‌ها و روایت‌ها اغلب در بحث‌های آکادمیک (و گفتگوی روزمره) به جای یکدیگر به کار گرفته می‌شود. انسان‌ها همیشه داستان‌هایی گفته‌اند «تا خود را برای خودشان و دیگران توضیح دهند»؛ آنها همان چیزی هستند که «ما به یکدیگر می‌گوییم». داستان‌ها و روایت‌ها در همه‌جا حضور دارد؛ همان‌طور که بارث (۱: ۱۹۷۵) ادعا می‌کند، «هیچ‌وقت، هیچ‌جا مردمی بدون روایت وجود نداشته‌اند». روایت‌ها دانش اجتماعی را تشکیل می‌دهد (براساس تجربه و سنت ذهنی) که داستان‌ها به آن اشاره می‌کند. رؤیای آمریکایی یک روایت است، وسیله‌ای برای تفسیر وقایع و صورت‌ها؛ درحالی که ما رؤیای آمریکایی را به دیگری نمی‌گوییم، می‌توانیم داستانی (درباره یک شخص، رویداد یا تجربه) بگوییم که به روایت رؤیای آمریکایی اشاره دارد یا به آن منتسب است (خسروی و همکاران، ۱۴۰۴). از طریق این فرایند، داستان‌پردازان با «مخاطبانی که اعضای آن می‌توانند طرح کلی (رئوس مطالب) را براساس خیال‌پردازی‌ها، شرایط عاطفی و ایدئولوژی‌های خود تکمیل کنند» تعامل پویا برقرار می‌کنند (Prior and Leston-Bandeira, 2020: 4).

به این ترتیب، داستان‌پرداز آنچه را که می‌گوید از تجربه خود یا دیگران می‌گیرد و آن را به تجربه کسانی تبدیل می‌کند که به داستان او گوش می‌دهند. از طریق این پویایی تجربه مشترک، داستان‌پردازی وسیله‌ای صمیمی و محبوب برای دانش و ارتباط‌پذیری است. این یک دارایی به‌طور بالقوه ارزشمند برای تعامل و تعیین هویت است، ابزاری ضروری که شهروندان از طریق آن «نه تنها پارلمان را درک می‌کنند، بلکه می‌توانند ارتباط (یا اهمیت) آن را ببینند و می‌توانند فعالیت پارلمانی را به زندگی و تجربیات خود پیوند دهند». داستان‌پردازی از ظرفیت مشابهی برای خودشناسی و ارتباط‌پذیری استفاده می‌کند: «من خود را جزئی از کدام داستان یا داستان‌ها می‌دانم؟» بنابراین تشخیص اینکه کدام داستان‌ها را «جزئی» می‌کنیم (و خودمان را درون آن می‌بینیم) برای ارتباط داستان با مخاطب ضروری است.

در مجموع داستان‌پردازی پارلمانی به استفاده از تکنیک‌های روایتی نمایندگان مجلس (و در صورت نیاز سایر کارکنان، مشاوران و همکاران مجلس) برای تعامل، متقاعدسازی و انتقال اطلاعات درباره موضوع‌های سیاسی اشاره دارد. این ابزاری برای مفهوم‌پردازی و تقویت تعامل پارلمانی است که شامل استفاده از روایت‌ها و گفتمان‌ها برای پرورش و تقویت گفتگوی معنادار بین نهاد و افراد است (Bussola Tech, 2023). این رویکرد می‌تواند برای انتقال پیام‌های سیاسی، ترویج مضامینی مانند عدالت، انصاف، وحدت و همکاری و تعامل شهروندان در فرایند سیاسی مورد استفاده قرار گیرد. قدرت داستان‌پردازی در محیط‌های پارلمانی در توانایی آن برای جلب توجه مخاطب و انتقال ایده‌های پیچیده به شیوه‌ای متقاعدکننده و مرتبط است. کارویژه‌های داستان‌پردازی پارلمانی به‌طور کلی تعامل کردن، متقاعد کردن و انتقال اطلاعات درباره موضوع‌های سیاسی به شیوه‌ای متقاعدکننده و مرتبط است. در مجموع این کارویژه‌ها شامل موارد زیر است:

جدول ۱. کارویژه‌های داستان‌پردازی پارلمانی

۱	تقویت تعامل پارلمانی	داستان‌پردازی پارلمانی می‌تواند گفتگوی معنادار بین نهاد و افراد را تقویت کند که فرایند سیاسی بازتر و شفاف‌تر را ترویج می‌کند.
۲	انتقال ایده‌های پیچیده	داستان‌پردازی به نمایندگان مجلس اجازه می‌دهد تا مفاهیم سیاسی پیچیده را در قالبی قابل دسترس‌تر و مرتبط‌تر ارائه دهند که درک و به‌خاطر سپردن اطلاعات را برای مخاطب آسان‌تر می‌کند.
۳	ترویج مضامین و ارزش‌ها	از داستان‌پردازی پارلمانی می‌توان برای تأکید بر مضامین و ارزش‌های مهم مانند عدالت، انصاف، وحدت و همکاری در فرایند سیاسی استفاده کرد.
۴	تشویق همدلی و تفاهم	با به اشتراک گذاشتن داستان‌ها و تجربیات شخصی، داستان‌پردازی پارلمانی می‌تواند به تقویت همدلی و تفاهم در میان شهروندان کمک کند و محیط سیاسی منسجم‌تر و همکاری بیشتری را ایجاد کند.
۵	به چالش کشیدن روایت‌های سنتی	داستان‌پردازی پارلمانی می‌تواند روایت‌ها و دیدگاه‌های سنتی را به چالش کشد و امکان گفتمان سیاسی متنوع‌تر و فراگیرتر را فراهم کند که تجربیات و نظرهای همه افراد را بهتر نشان دهد.
۶	ایجاد ارتباط شخصی	سیاستمداران اغلب از حکایت‌ها و داستان‌های شخصی برای ارتباط با مردم استفاده می‌کنند و پیام آنها را مرتبط‌تر و به یاد ماندنی‌تر می‌کند.
۷	انتقال تأثیر خطمشی	داستان‌پردازی برای نشان دادن اینکه چگونه خطمشی‌ها یا تصمیمات خاص بر افراد یا جوامع تأثیر می‌گذارد استفاده می‌شود و تأثیر را ملموس‌تر و درک آن را آسان‌تر می‌کند.
۸	شکل دادن به یک روایت متقاعدکننده	سیاستمداران از داستان‌پردازی برای شکل دادن یک روایت متقاعدکننده حول دیدگاه، ارزش‌ها و پیشنهادهای خطمشی خود استفاده می‌کنند که هدف آن الهام بخشیدن و بسیج عمومی است.
۹	ایجاد هویت نهادی	نمایندگان مجلس عموماً به دنبال دفاع از هویت خود هستند و توجهی به ساخت هویت برای پارلمان به‌عنوان یک کلیت نمی‌کنند.

مأخذ: یافته‌های تحقیق.

۳-۱. عناصر داستان‌پردازی پارلمانی

به‌طور گسترده می‌توان سه عنصر کلیدی را در فرایند «داستان‌پردازی پارلمانی» مشخص کرد:

۱. داستان‌پرداز و راوی،

۲. شخصیت‌ها و طرح داستان،

۳. مخاطب.

می‌توان داستان‌پرداز و راوی را در یک عنصر فشرده کرد، از این‌رو بحث در مورد هر دو با یکدیگر ضروری است. این امکان وجود دارد که داستان‌پرداز نیز راوی باشد. سپس پویایی بین شخصیت‌ها و طرح با استفاده از نظریه روایتی بررسی می‌شود. این مفهوم‌سازی سه‌بخشی به‌طور گسترده منعکس‌کننده مدل ساخت‌گرایانه نمایندگی است که به موجب آن ۱. یک «نماینده»، ۲. یک «ادعا» را برای ۳. «مخاطبی» مطرح می‌کند که به‌نوبه‌خود می‌تواند ادعا را قانونی کند. همانند این مدل ساخت‌گرایانه نمایندگی، داستان‌پردازی و تعامل به‌جای خطی، گفتگویی و دایره‌وار می‌شود. نه یک «سخن پراکنی» و نه «مکاتبات»، بلکه یک پویایی. این امر اهمیت مخاطب و در نتیجه لزوم بررسی آن را تقویت می‌کند. در اینجا به هر سه عنصر داستان‌پردازی (داستان‌پرداز/ راوی، شخصیت‌ها/ طرح داستان و مخاطب) پرداخته می‌شود تا بتوان درک (و استفاده) پارلمان از ابزارهای روایی را تحلیل کرد (PSA Parliaments, 2020).

۴-۱. داستان‌پردازان و راویان: چه کسی داستان را تعریف می‌کند؟

با در نظر گرفتن اولین عنصر داستان‌پردازی پارلمانی (داستان‌پرداز و راوی)، درک این فرایند مستلزم آن است که مشخص شود چه کسی واقعاً داستان‌ها را تعریف می‌کند. این سؤال بجا است، زیرا داستان‌پردازان از «ممتازترین موقعیت در رویداد داستان‌پردازی» برخوردارند، از آنجاکه آنها «آگاهند که چگونه خواهد شد». نه‌تنها داستان‌پردازان کنترل می‌کنند که داستان چگونه پیش رود، ادعا می‌کنند چه چیزی (و همچنین چه کسی) را نمایندگی می‌کنند.

یک نمونه از داستان‌پردازی، ابتکار «داستان شما، تاریخچه ما» (سرویس آموزش و تعامل پارلمان بریتانیا) مجموعه‌ای از فیلم‌های یوتیوب است که به سفارش پارلمان ساخته شده است. در آن یک یا دو نفر از مردم درباره اثر یک قانون بر زندگی خود بحث می‌کنند. اینها مانند شنگو باکو (که در سال ۱۹۶۲ با کشتی RMS Ascania به انگلستان سفر کرد) تجربیات خود را از نژادپرستی، اهمیت قوانین ممنوعیت تبعیض در مکان‌های عمومی (از جمله قانون روابط نژادی

(۱۹۶۵) و چالش‌های مداوم مهاجران را توصیف می‌کنند.

در مورد «داستان شما، تاریخچه ما»، هویت داستان‌پرداز ممکن است آشکار به نظر رسد: شخصی که روی صفحه نمایش داده می‌شود. با این حال، یکی از سهم‌یاری‌های ماندگار «چرخش ساخت‌گرایانه» تمرکز آن بر سازندگان نمایندگانی است که قابل مشاهده نیستند اما حضور دارند و بر شکل‌گیری کنش‌های ارتباطی مطابق با نیت از پیش موجود تأثیر می‌گذارند. شناسایی پارلمان به‌عنوان داستان‌پرداز، پارلمان را به‌نوعی منسجم یا یکپارچه نشان می‌دهد.

در «داستان شما، تاریخچه ما»، هر فیلم به‌عنوان داستان (الف) معرفی می‌شود (یعنی نام فردی که فیلمبرداری می‌شود). با این حال، دقیق‌تر اینکه این افراد به‌عنوان راوی توصیف شوند تا داستان‌پرداز. همان‌طور که از منظر روایت‌شناسی بحث شد، راوی شخص یا «صدایی» است که از نقطه‌نظر او در گفتن داستان استفاده می‌شود، درحالی‌که داستان‌پرداز داستان‌ها را با یک رسانه یا رسانه‌های دیگر به مخاطب منتقل می‌کند. تمایز داستان‌پرداز/راوی، پویایی بین بخش پارلمانی و شهروندان را در این ابتکار عمل دربرمی‌گیرد: روایت داستان از طریق نقطه‌نظر یک فرد. البته بدان معنا نیست که این تجربیات فردی صرفاً به‌معنای ابزاری برای بهره‌بردن از داستان‌پردازی پارلمانی استفاده می‌شود.

دومین نمونه از داستان‌پردازی که می‌توان به آن اشاره کرد «داستان پارلمان» است. «داستان پارلمان» (سرویس تحقیق مجلس عوام) که به‌صورت کتابچه و پوستر موجود است، سیر تکاملی پارلمان را در کنار توسعه دموکراتیک بریتانیا ترسیم می‌کند. این شامل مناقشات اولیه حکومت سلطنتی (از جمله Magna Carta و پارلمان de Montfort) و نقاط عطف جدیدتر، مانند کاهش سن رأی‌دادن به ۱۸ سال در سال ۱۹۶۹ است.

«داستان پارلمان» عنصر دیگری برای این پیچیدگی فراهم می‌کند، تا آنجا که داستان‌پرداز و راوی (سوم شخص) قابل تشخیص نیستند. ذکر برخی افراد وجود دارد، اما هیچ روایت قابل تشخیصی از داستان از طریق تجربیات آنها وجود ندارد؛

در عوض آنها به‌عنوان «شخصیت» ارائه می‌شوند، مفهومی که در بخش بعدی بیشتر مورد بحث قرار می‌گیرد.

مورد سوم، «تأمین مالی برای پژوهش در تومورهای مغزی»، گزارش تحقیقی است که کمیته دادخواست‌های عوام (۲۰۱۶) منتشر کرد، این داستان‌ها به شهروندانی اشاره می‌کند که عزیزانشان را بر اثر سرطان مغز از دست داده‌اند و می‌تواند نشان دهد که درصد کمی از بودجه تحقیقات سرطان به تومورهای مغزی اختصاص یافته است و در نهایت «شهادت شخصی» است.

بدین ترتیب، حتی در اولین عنصر «داستان‌پردازی پارلمانی» (داستان‌پرداز و روایتگر) می‌توان به‌گونه‌ای متفاوت مورد بررسی قرار داد و اجرا کرد، همان‌طور که هر سه مثال، پویایی متمایز بین داستان‌پرداز و راوی را نشان می‌دهد: ۱. شهروندانی که داستان‌های پارلمانی را روایت می‌کنند، ۲. کمیته یا کمیسیونی که داستان‌های شهروندان را روایت می‌کنند و ۳. آمیختگی راوی و داستان‌پرداز در ارائه یک داستان پارلمانی. بررسی تمایزات (و آمیختگی‌ها) بین راوی و داستان‌پرداز در این موارد برای درک ابعاد مختلف داستان‌پردازی به‌عنوان وسیله‌ای برای تعامل، محوری است. همچنین این امکان را می‌دهد که بررسی شود (و به‌طور گسترده‌تر)، آیا داستان‌های شهروندی از طریق پارلمان (دوباره) بازگو می‌شود یا خیر، و در نتیجه لنز ارزشمندی را فراهم می‌دهد که از طریق آن می‌توان پویایی بین نهاد و شهروند را مشاهده کرد (Prior and Leston-Bandeira, 2020: 5-7).

۵-۱. شخصیت‌ها و طرح داستان: داستان‌های پارلمانی درباره چیست و چه کسانی هستند؟

مفهوم «طرح داستان» به‌ویژه در درک داستان پارلمان مرتبط است که در آن شناسایی راوی و داستان‌پرداز نسبت به دو مثال دیگری که در آن بحث شد، آسان‌تر نیست. با این حال، در داستان پارلمان همچنان می‌توانیم شخصیت‌ها یا «مشارکت‌کنندگان در حوزه‌ای از کنش‌ها» را شناسایی کرد. در گزارش داستان

شما، تاریخچه ما و تأمین مالی برای پژوهش در مورد تومورهای مغزی، این «مشارکت کنندگان» (به ترتیب) قوانین مجلس را روایت می کردند و تجربیات شخصی خود را می گفتند. بنابراین بحث در مورد شخصیت ها هنگام بررسی طرح داستان ضروری است (Ibid.).

۶-۱. مخاطب: «تکمیل طرح کلی»

دو نکته اساسی درباره مخاطبان وجود دارد: اولاً، مخاطبان برای تعامل پارلمانی و داستان پردازی توسط خود تلاش ها ایجاد می شود. ثانیاً، تلاش ها برای داستان پردازی فقط به عنوان شکلی از تعامل وجود دارد در صورتی که مخاطبان آنها را بپذیرند. به این ترتیب، آنها براساس مخاطب (هایی) که ایجاد می کنند، موفق می شوند یا شکست می خورند (یعنی وجود دارند یا وجود ندارند) که ممکن است متعاقباً با آنها ارتباط برقرار کرده و تعامل کنند. البته هیچ «عموم مردمی» و مخاطبی، برای داستان پردازی پارلمانی خارج از کسانی که شخصاً مخاطب هستند (یعنی داستان به آنها گفته می شود) وجود ندارد (Ibid.: 9-16). اینها سه عنصر اساسی در فرایند داستان پردازی پارلمانی هستند.

۲. تحلیل چند نمونه از داستان پردازی پارلمانی

در این بخش، نمونه های عملی از داستان پردازی در پارلمان بررسی شود. یکی از کشورهای پیشرو در این حوزه پارلمان انگلستان است که از این ابزار در راستای اهداف خود به طور گسترده ای استفاده می کند. بنابراین در ادامه چند نمونه از موارد به کار گرفته شده اجمالاً مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

نمونه اول، ابتکار «داستان شما، تاریخچه ما» (سرویس آموزش و تعامل پارلمان بریتانیا) مجموعه ای از فیلم های یوتیوب است که به سفارش پارلمان ساخته شده است که در آن یک یا دو نفر از مردم درباره اثر یک قانون بر زندگی خود بحث می کنند. اینها مانند شنگو باکو (که در سال ۱۹۶۲ با کشتی RMS Ascania به انگلستان سفر

کرد) تجربیات خود را از نژادپرستی، اهمیت قوانین ممنوعیت تبعیض در مکان‌های عمومی (ازجمله قانون روابط نژادی ۱۹۶۵) و چالش‌های مداوم مهاجران را توصیف می‌کند. دومین نمونه‌ای که می‌توان به آن اشاره کرد «داستان پارلمان» (سرویس تحقیق مجلس عوام) است که به صورت کتابچه و پوستر موجود است و سیر تکاملی پارلمان را در کنار توسعه دموکراتیک بریتانیا ترسیم می‌کند. این شامل مناقشات اولیه حکومت سلطنتی (ازجمله Magna Carta و پارلمان de Montfort) و نقاط عطف جدیدتر، مانند کاهش سن رأی دادن با ۱۸ سال در سال ۱۹۶۹ است. مورد دیگر، «تأمین مالی برای پژوهش در مورد تومورهای مغزی»، گزارش تحقیقی که کمیته دادخواست‌های عوام (۲۰۱۶) منتشر کرد، به داستان‌های شهروندانی اشاره می‌کند که عزیزانشان را بر اثر سرطان مغز از دست داده‌اند و می‌تواند نشان دهد که درصد کمی از بودجه تحقیقات سرطان به تومورهای مغزی اختصاص یافته است و در نهایت «شهادت شخصی» است.

همچنین، در اینجا به دو نمونه دیگر از استفاده داستان‌پردازی در فضای حکمرانی اشاره خواهد شد. نخست، داستان «بودجه‌ریزی مشارکتی» در پورتو آلگره برزیل است. مقامات از داستان‌های شخصی اعضای جامعه برای نشان دادن تأثیر تخصیص بودجه استفاده کردند. ساکنان داستان‌هایی را در مورد بهبود محله‌ها به اشتراک گذاشتند که به دیگران کمک می‌کند تا تأثیر ملموس مشارکت مدنی را درک کنند. در نتیجه، مشارکت شهروندان در فرایندهای بودجه‌ریزی تا ۴۰ درصد افزایش یافت. مورد دوم هم، «خدمات دولتی دیجیتال» در استونی بود. دولتمردان از داستان‌های موفقیت شهروندان برای ترویج پذیرش خدمات دیجیتال استفاده کرده‌اند و نتیجه آن شد که دولت استونی یکی از بالاترین نرخ استفاده از خدمات دیجیتال در جهان شود (خسروی و همکاران، ۱۴۰۴).

۳. نحوه کاربری داستان‌پردازی

اجرای داستان‌پردازی پارلمانی نیازمند رویکردی استراتژیک است تا اطمینان

حاصل شود که روایت به‌طور موثر بر تصمیم‌گیری تأثیر می‌گذارد و هم با قانونگذاران و هم در افکار عمومی طنین‌انداز می‌شود. این فرایند شامل ترکیبی از آماده‌سازی، تحویل و انطباق است که داستان را با اهداف سیاسی همسو می‌کند و درعین‌حال اطمینان می‌دهد که قانع‌کننده، قابل ارتباط و متقاعدکننده است (همان).

۳-۱. مراحل اجرایی (سطح استراتژیک)

۳-۱-۱. اهداف را مشخص کنید

- هدف را تعریف کنید: هدف قانونی یا سیاسی خاصی را تعیین کنید که داستان از آن حمایت می‌کند (مثلاً تصویب یک لایحه، تأثیرگذاری بر افکار عمومی یا جلب حمایت از یک خط‌مشی).

- همسویی با دستور کار سیاسی: اطمینان حاصل کنید که داستان با پلتفرم گسترده‌تر حزب یا استراتژی قانونگذاری همسو است. این امر مستلزم درک روشنی از نحوه قرار گرفتن روایت در مباحثه‌های جاری یا بحث‌های سیاسی است.

مثال: در صورت حمایت از اصلاحات مراقبت‌های بهداشتی، هدف ممکن است نشان دادن تأثیر انسانی خط‌مشی‌های فعلی مراقبت‌های بهداشتی و ایجاد حرکت برای یک پیشنهاد جدید باشد.

۳-۱-۲. مخاطب را درک کنید

- داستان را برای مخاطبان تنظیم کنید: در نظر بگیرید که چه کسی داستان را می‌شنود (قانونگذاران، انتخاب‌کنندگان و گروه‌های ذی‌نفع یا رسانه‌ها) و محتوا، لحن و سبک را براساس آن تنظیم کنید.

- واکنش‌ها را پیش‌بینی کنید: در نظر بگیرید که چگونه بخش‌های مختلف مخاطب ممکن است به روایت پاسخ دهد و داستان را برای پرداختن به نگرانی‌ها یا اعتراض‌ها بسازید.

مثال: هنگام صحبت با مخاطبان دوحزبی، داستان باید از زبان آشکارا جناحی پرهیز کند و در عوض بر ارزش‌های مشترک یا اهداف مشترک تمرکز کند.

۳-۱-۳. روایت اصلی را بسازید

- ایجاد یک پیام مرکزی: داستان را حول یک پیام روشن و قانع‌کننده بسازید که منعکس‌کننده اهداف قانونی یا سیاستی است.

- ایجاد یک طرح مرتبط: داستان باید شروع، میانه و پایان روشن داشته باشد. از شخصیت‌های مرتبط (مثلاً کارگران یا خانواده‌ها) و مثال‌های خاص برای انسانی کردن موضوع استفاده کنید.

- هیجان و اخلاق را در خود بگنجانید: توسل به ابعاد اخلاقی و هیجانی موضوع، استفاده از ترحم برای درگیر کردن به‌طور عمیق مخاطبان. این اغلب شامل چارچوب‌بندی موضوع به‌عنوان یک موضوع عدالت، انصاف یا مسئولیت است.

مثال: داستانی درباره خانواده‌ای از طبقه کارگر که با افزایش هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی دست‌وپنجه نرم می‌کند، ممکن است برای نشان دادن چالش‌های شخصی، موضوع سیستمی گسترده‌تر و دعوت به اقدام برای اصلاح ساختار بندی شود.

۳-۱-۴. داده‌ها و شواهد را یکپارچه کنید

- پشتیبانی با حقایق: داستان هیجانی یا حکایتی را با داده‌ها، تحقیقات یا مطالعات موردی محکم پشت‌سر گذارید. این ترکیب هیجانات و شواهد، اعتبار داستان را افزایش می‌دهد.

- از مثال‌های واقعی استفاده کنید: مثال‌های خاص و قابل تأییدی را که تأثیر انسانی تصمیم‌گیری‌های سیاستی را برجسته می‌کند در آن بگنجانید. این داستان‌ها باید بررسی و با استدلال‌های سیاسی گسترده‌تر همسو شود.

مثال: پس از بیان داستان فردی که تحت تأثیر مراقبت‌های بهداشتی ناکافی قرار گرفته است، گوینده ممکن است آماری را در مورد تعداد افراد دیگری ذکر

کند که با موقعیت‌های مشابه مواجه می‌شوند.

۵-۱-۳. تیم‌ها را هماهنگ کنید

- اطمینان از سازگاری: با مشاوران سیاسی، تیم‌های ارتباطی و کارشناسان خط‌مشی کار کنید تا اطمینان حاصل شود که داستان با استراتژی کلی پیام‌رسانی سیاسی مطابقت دارد.

- درگیر کردن سخنرانان و تیم‌های رسانه‌ای: سخنران‌نویسان باید روایت را با نکات کلیدی صحبت بسازند، تیم‌های رسانه‌ای می‌توانند داستان را از طریق کانال‌های اجتماعی، بیانیه‌های مطبوعاتی یا مصاحبه تقویت کنند.

مثال: تیم ارتباطات ممکن است برای حمایت از داستان‌پردازی قانونگذار در طول جلسات پارلمان یا سخنرانی‌های عمومی، کمک‌های بصری یا توصیفات تصویری تهیه کند.

۲-۳. مراحل عملیاتی (اجرای عملی)

۱-۲-۳. بستر مناسب را انتخاب کنید

- مناظره‌ها یا سخنرانی‌های پارلمانی: از داستان‌پردازی می‌توان به‌طور مؤثر در مناظره‌ها یا سخنرانی‌های پارلمانی برای متقاعد کردن نمایندگان همکار استفاده کرد. لحظاتی را انتخاب کنید که موضوع بیشترین ارتباط را دارد.

- تعامل عمومی یا رسانه‌ای: داستان‌ها را می‌توان در مجامع عمومی یا حضور در رسانه‌ها برای جلب مشارکت رأی‌دهندگان و ایجاد حمایت گسترده‌تر از طرح‌های قانونی بیان کرد.

مثال: یک داستان شخصی به‌موقع که در جریان یک رأی‌گیری کلیدی در مورد اصلاحات آموزشی گفته می‌شود، می‌تواند قانونگذاران بلامتکلیف را تحت تأثیر قرار دهد یا توجه رسانه‌ها را به خود جلب کند.

۳-۲-۲. ساختار داستان را ایجاد کنید

- مقدمه: با یک قلاب جذاب شروع کنید که توجه را جلب می‌کند و مسئله یا موضوع مورد بحث را تنظیم می‌کند.
- تضاد و هسته هیجانی: تضاد اصلی را در داستان ارائه دهید؛ خواه یک فرد یا جامعه‌ای باشد که به دلیل شکست خطمشی با مشکل مواجه است.
- فراخوان برای اقدام: با یک قطعنامه روشن پایان دهید که داستان را به هدف قانونی خاص که ترغیب مخاطب به اقدام است (به‌عنوان مثال، رأی دادن به یک لایحه یا حمایت از یک خطمشی)، مرتبط می‌کند.
- مثال:** در بحثی در مورد خطمشی زیست‌محیطی، یک قانونگذار ممکن است با داستانی در مورد جامعه کوچکی متأثر از آلودگی شروع کند، کشمکش آنها را توصیف کند و با درخواست برای مقررات زیست‌محیطی سخت‌تر پایان دهد.

۳-۲-۳. از مطالب پشتیبان استفاده کنید

- کمک‌های بصری: از تصاویر، ویدئوها یا نمودارهای داده برای پشتیبانی از روایت و تأثیرگذاری بیشتر داستان استفاده کنید که به‌ویژه در استماع عمومی یا مصاحبه‌های رسانه‌ای مفید است.
- شهادت: در صورت امکان، شهادت افرادی را آورید که مستقیماً تحت تأثیر این موضوع قرار گرفته‌اند تا صحت داستان را بیافزاید. این می‌تواند از طریق مصاحبه‌های ضبط شده یا شهادت زنده در جلسات پارلمان باشد.
- مثال:** ارائه در یک جلسه پارلمان ممکن است شامل عکس‌هایی از یک منطقه سیل‌زده در حین بحث در مورد قوانین تغییرات اقلیمی باشد.

۳-۲-۴. با بازخورد مخاطبان سازگار شوید

- نظارت بر واکنش‌ها: در حین ارائه، پاسخ مخاطب را مشاهده کنید و در صورت نیاز روایت را تنظیم کنید. اگر جنبه‌های خاصی طنین‌انداز شدیدتری دارند، بر آنها تأکید کنید.

- پاسخ به مخالفت‌ها: روایت‌های متقابل یا پاسخ‌هایی به استدلال‌های مخالف تهیه کنید. اینها را می‌توان در داستان‌پردازی، پیش‌بینی و رسیدگی به نگرانی‌ها یا انتقادها پیوند داد.

مثال: اگر طرف مقابل اعتبار یا روایی یک داستان را به چالش کشد، داستان‌پرداز می‌تواند با داده‌ها یا مثال‌های اضافی مقابله کند و اعتبار روایت را تقویت می‌کند.

۵-۲-۳. پیگیری کنید

- تعامل با رسانه‌ها: پس از ارائه داستان، مطمئن شوید که با همکاری با رسانه‌ها برای برجسته کردن روایت در داستان‌های خبری، نظرها یا مصاحبه‌ها جذابیت پیدا می‌کند.
- استراتژی رسانه‌های اجتماعی: از پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی برای به اشتراک گذاشتن کلیپ‌های سخنرانی یا صداهایی از داستان استفاده کنید که باعث می‌شود پیام ویروسی شود و مخاطبان بیشتری را درگیر کند.

مثال: پس از ارائه یک داستان در مجلس، تیم رسانه‌ای قانونگذار می‌تواند کلیپی از این سخنرانی را به صورت آنلاین به اشتراک گذارد که همراه با فراخوان اقدام برای حمایت از این لایحه است.

به‌طور خلاصه، بحث در مورد پارلمان به‌عنوان داستان‌پرداز، عملی تلفیقی (ذکر جزء و اراده کل) است؛ توصیف یک کل توسط بخشی از آن. پارلمان، داستان‌پردازان (و به‌معنای ضمنی کارکنان) هستند که راویان نیز در آن وجود دارند. با این وجود، پارلمان همچنان عمدتاً با نمایندگان مجلس تعریف می‌شوند. اگرچه نقش نمایندگان اساساً با پارلمان (یعنی به‌عنوان اعضا) تعریف می‌شود، اما مسئولیت‌های آنها فراتر از آن است و می‌تواند آشکارا با منافع پارلمان در تضاد باشد؛ در این راستا پریور و لستون-باندیرا (۲۰۲۰: ۱۸) در پژوهش خود اهمیت داستان‌پردازی پارلمانی را شیوه تعاملی نشان داده‌اند. آنها از بازنمایی و نظریه روایتی برای چارچوب‌بندی و تحلیل داستان‌پردازی، و شفاف‌سازی کاربرد آن در پارلمان و تعامل عمومی بهره گرفتند و پایه‌های مفهوم «داستان‌پردازی پارلمانی» را پایه‌گذاری کرده‌اند. تعامل پارلمانی تلاشی نسبتاً جدید

است و داستان‌پردازی پارلمانی هنوز هم جدیدتر. داستان‌پردازی پارلمانی ابزار جدیدی برای تعامل مؤثر با پارلمان ارائه می‌دهد؛ چیزی که نه تنها «مطالب را منتشر می‌کند» بلکه مخاطبانی را ایجاد می‌کند که می‌توانند به مطالب مرتبط شوند. به این ترتیب، شایسته بررسی علمی در بحث‌های گسترده‌تر پارلمان و تعامل عمومی است.

۴. مطالعه موردی؛ طراحی روایت برای قانون

در این بخش با ارائه یک مطالعه موردی نشان داده می‌شود که چگونه می‌توان با انتخاب یک قانون شناخته‌شده در سطح جامعه، تحلیل روایت غالب پیرامون آن و سپس طراحی یک روایت جایگزین، فرایند بازنمایی قانون را بازآفرینی کرد. نمونه مورد استفاده در اینجا، «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، مصوب ۱۴۰۰» است که به دلیل اهمیت موضوعی و حساسیت اجتماعی آن، بستری مناسب برای بررسی ظرفیت‌های روایت‌پردازی در تقویت درک عمومی، افزایش مقبولیت و ارتقای اعتماد به نهاد قانونگذاری فراهم می‌آورد.

مرحله اول؛ انتخاب موضوع

قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» یکی از قوانین بحث‌برانگیز و درعین حال مهم سال‌های اخیر است که در سطح عمومی نیز شناخته شده است. هدف اصلی آن مقابله با بحران کاهش نرخ باروری و سالمندی جمعیت کشور است.

مرحله دوم؛ تحلیل وضعیت موجود (روایت غالب)

در حال حاضر، روایت عمومی و رایج درباره این قانون چنین است: دولت و مجلس می‌خواهند مردم را به داشتن فرزند بیشتر تشویق کنند همچنین این قانون پر از تکالیف برای مردم است و بیشتر به «محدودیت‌ها» (مثلاً محدودیت‌های مرتبط با غربالگری یا خدمات پزشکی) شناخته می‌شود تا به حمایت‌های اقتصادی. روایت غالب در رسانه‌ها این است که «حاکمیت از مردم می‌خواهد بچه‌دار شوند» درحالی‌که

مردم به دلیل مشکلات اقتصادی، بیکاری، گرانی مسکن و نگرانی از آینده حاضر نیستند چنین تصمیمی بگیرند. به عبارت دیگر، روایت موجود بیشتر حول اجبار و خطمشی بالا به پایین می‌چرخد تا حول حمایت و توانمندسازی.

مرحله سوم؛ ساخت روایت جایگزین (داستان پردازی مردمی)

برای تغییر برداشت عمومی، می‌توان به جای روایت رسمی و خشک، روایت انسانی و ملموس خلق کرد.

عناصر داستانی:

- **شخصیت:** یک زوج جوان (مثلاً «سارا» و «مهدی») که در سال‌های ابتدایی زندگی مشترک هستند.
- **کشمکش:** علاقه‌مند به داشتن فرزند هستند، اما دغدغه‌های جدی دارند؛ نگرانی از هزینه‌های زندگی، اجاره‌خانه، مخارج درمان و تربیت فرزند.
- **راه‌حل:** قانون جوانی جمعیت به عنوان پشتوانه‌ای واقعی وارد می‌شود و نشان می‌دهد که چگونه ابزارهای حمایتی آن (وام ازدواج، تسهیلات مسکن، مرخصی زایمان، بیمه درمانی و ...) می‌تواند بخشی از بار اقتصادی و روانی را از دوش خانواده بردارد.

برای نمونه می‌توان چنین روایت کرد که سارا و مهدی تازه دو سال است ازدواج کرده‌اند. هر دو علاقه دارند خانواده‌ای پر جنب و جوش داشته باشند، اما همیشه نگران مخارج آینده هستند. اجاره‌خانه زیاد است، کارشان هنوز ثابت نشده و برای درمان و زایمان هم هزینه‌های بالایی لازم است. یک روز متوجه می‌شوند که طبق قانون جدید، می‌توانند وام کم‌بهره برای خرید خانه بگیرند. سارا می‌بیند که مرخصی زایمانش طولانی‌تر شده و با امنیت شغلی همراه است. بیمه درمانی بخشی از هزینه‌های بارداری و فرزندآوری را پوشش می‌دهد. کم‌کم نگرانی‌هایشان کمتر می‌شود و تصمیم می‌گیرند اولین فرزندشان را به دنیا آورند. این قانون برای آنها نه یک دستور بالا به پایین، بلکه یک تکیه‌گاه برای تحقق آرزوهایشان است.

مرحله چهارم؛ طرح‌ریزی برای کاربرست روایت

برای آنکه این روایت جایگزین مؤثر باشد، باید به‌طور دقیق در قالب و پلتفرم مناسب بازنمایی شود.

• قالب:

- یک موشن‌گرافیک ۹۰ ثانیه‌ای با محوریت داستان «سارا و مهدی».
- یا یک گزارش تصویری کوتاه از زندگی واقعی یک خانواده‌ای که از مزایای قانون استفاده کرده‌اند.
- یا حتی یک پادکست رادیویی/مصاحبه تلویزیونی که در آن یک نماینده مجلس این داستان را روایت کند.

• پلتفرم انتشار:

- شبکه‌های اجتماعی پرمخاطب (پیام‌رسان‌های مجلس، کانال‌های آپارات و روبیکا).
- برنامه‌های تلویزیونی پربیننده خانوادگی (مثلاً در قالب آیتم‌های کوتاه بین برنامه‌ها).
- رسانه‌های محلی و خبرگزاری‌های آنلاین.

• سخنگو/راوی:

- در روایت تصویری، بهتر است خود خانواده در مرکز داستان باشند و به زبان ساده تجربه‌شان را بیان کنند.
- در سطح رسمی‌تر، رئیس کمیسیون بهداشت یا جمعیت مجلس می‌تواند این داستان را بازگو کرده و پیوند آن را با سیاست کلی کشور توضیح دهد.
- حضور چهره‌های فرهنگی و هنری محبوب می‌تواند بار عاطفی روایت را تقویت کند.

مرحله پنجم؛ تحلیل قابلیت و اثرگذاری روایت پیشنهادی

این روایت چندین قابلیت مهم دارد:

- **افزایش درک عمومی؛** با قرار دادن مردم واقعی در مرکز داستان، قانون از یک متن حقوقی پیچیده به تجربه‌ای ملموس و روزمره تبدیل می‌شود. مردم متوجه

می‌شوند که این قانون فقط «دستور حکومتی» نیست، بلکه پاسخی به مشکلات واقعی خانواده‌هاست.

- **افزایش مقبولیت اجتماعی؛** روایت انسانی و همدلانه باعث می‌شود مقاومت عمومی در برابر این قانون کاهش یابد. خانواده‌ها احساس می‌کنند قانون برای آنها نوشته شده، نه علیه آنها.

- **تقویت اعتماد به مجلس؛** وقتی مردم ببینند مجلس با زبان ساده و روایت‌های واقعی، دغدغه‌هایشان را در قانونگذاری لحاظ کرده است، اعتماد آنها به نهاد قانونگذاری بیشتر می‌شود. به‌ویژه اگر نشان داده شود که بخش‌هایی از قانون عملاً در حال اجراست و نتایج ملموسی دارد.

- **کارآمدی رسانه‌ای؛** روایت داستانی به‌دلیل عنصر کشمکش و حل مسئله، ظرفیت بالایی برای جذب مخاطب در فضای مجازی و رسانه دارد. در مقایسه با آمار و نمودارهای خشک، داستان یک زوج جوان به‌مراتب ماندگارتر و قابل‌اشتراک‌گذاری‌تر است.

طراحی روایت جایگزین برای قوانین، ابزاری مهم برای ارتباط مؤثر مجلس با افکار عمومی است. در مورد قانون جوانی جمعیت، عبور از روایت «حکومت می‌خواهد مردم بچه‌دار شوند» به‌سمت روایت «قانون به حل مشکلات واقعی خانواده‌ها کمک می‌کند» می‌تواند تأثیر قابل‌توجهی بر مقبولیت قانون و افزایش اعتماد اجتماعی داشته باشد.

۵. روش‌شناسی

گاهی اوقات وقتی به عناوین مقاله‌ها یا کتاب‌ها نگاه می‌شود، احتمالاً با عباراتی نظیر دلالت‌هایی برای^۱، کاربردهایی برای^۲، تبعات برای^۳ و ... برخورد کرده‌اید که منظور از این عبارات چیست؟ واقعیت این است که گاهی اوقات پژوهشگران می‌خواهند از

1. Implication of for

2. Application of for

3. Influences of for

یک فلسفه، چارچوب، نظریه، مدل و ایده، رهنمودهایی استخراج کنند که در عمل چندان مصرف مستقیم ندارد، این رهنمودها ممکن است بعدها به دانش خاص رشته تخصصی آن پژوهشگران تبدیل شود، به این عمل «دالت‌پژوهی» اطلاق می‌شود (بادی و فضل‌الهی قمشی، ۱۳۹۸)؛ بنابراین «روش‌شناسی دالت‌پژوهی» برای اجرای پژوهش‌هایی مناسب است که در آن پژوهشگران قصد دارند از سهم‌یاری‌های یک رشته، مکتب، فلسفه، نحله مطالعاتی، چارچوب، نظریه و مدل؛ عام و گاه خاص به‌مثابه منبع اخذ دالت، رهنمودهای اولیه‌ای را برای رشته، حوزه یا موضوع مطالعاتی خود به‌مثابه مقصد احصا کنند. این نوع مطالعات از صبغه‌ای طولانی برخوردار است و انواع مختلفی را دربرمی‌گیرد (محمدی، دانایی‌فرد و ذوالفقارزاده، ۱۳۹۷). هرچه جامعه پژوهش‌های دالت‌پژوهی قوی‌تر و تعداد پژوهشگران آن بیشتر باشد، توسعه دانش در آن جامعه بیشتر خواهد بود (دانایی‌فرد، ۱۳۹۵). مطالعات دالت‌پژوهشی به دو گونه انجام می‌شود:

۱. دالت‌پژوهی نظام‌مند: در این طرح پژوهشی، پژوهشگر در ابتدا چارچوب مفهومی که به دنبال دالت‌هایی از رشته، فلسفه و ... در مجامع علمی است را به تفصیل طراحی می‌کند و سپس در مآخذ استقراض دالت‌ها به دنبال یافتن دالت‌هایی برای تک‌تک عناصر تشکیل‌دهنده آن چارچوب مفهومی می‌شود. بیشتر مطالعات دالت‌پژوهی بر این رویکرد متمرکز است، اما رویکرد برایشی نیز وجود دارد.

۲. دالت‌پژوهی برایشی: در این طرح پژوهشی، پژوهشگر یک سؤال کلی را مطرح می‌کند تا مشخص شود که مآخذ دالت‌پژوهی چه دالت‌هایی برای عرصه کلی پژوهش وی دارد. برای مثال رئالیسم انتقادی چه رهنمودها یا دالت‌هایی برای خط‌مشی‌گذاری عمومی دارد؟ بعد از مطالعه مشخص می‌شود که رئالیسم انتقادی برای فرایند خط‌مشی‌گذاری، تحلیل خط‌مشی‌های عمومی و ارزشیابی خط‌مشی‌های عمومی دالت‌هایی دارد؛ ولی این دالت‌ها و موضوع دالت‌ها به‌صورت ناگهانی و ظهوری (برایشی) شکل می‌گیرد و چارچوب مفهومی اولیه‌ای از موضوع‌های دالت‌ها مشخص نشده است (همان).

از این رو، پژوهش حاضر با بهره‌گیری از روش دلالت‌پژوهی برایشی، سهم‌یاری‌ها و دلالت‌هایی از مفهوم داستان‌پردازی به‌منظور استخراج مختصات اصلی مفهوم پارلمان استفاده شده است و سپس با طبقه‌بندی سهم‌یاری‌های همگون در یک بخش، مختصات پیشنهادی احصا می‌شود. تطابق مقولات احصا شده با اجماع خبرگانی صورت پذیرفته است. همچنین به‌منظور گردآوری اطلاعات و ادبیات نظری از روش مطالعات کتابخانه‌ای، اسناد مختلف و گزارش‌های ارائه شده استفاده شده است.

۶. روایی و پایایی

اگرچه داستان‌پردازی ممکن است در نگاه اول مبتنی بر روایت‌های شخصی و عامیانه باشد، اما پژوهش حاضر با به‌کارگیری روش دلالت‌پژوهی برایشی به‌عنوان روش کیفی ساختاریافته و ریشه‌دار در مبانی هرمنوتیک و تحلیل گفتمان، بر علمی بودن فرایند خود تأکید دارد. برای تضمین این اعتبار علمی، چارچوب نظری مشخصی مبتنی بر روایت‌شناسی سیاسی و بازنمایی ساختاریافته اتخاذ شده و داده‌های روایی به‌جای تکیه بر روایت‌های پراکنده، به‌صورت نظام‌مند از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با خبرگان، تحلیل اسناد پارلمانی و گزارش‌های رسمی گردآوری شده است. سپس هر روایت در سه سطح واژگانی (لفظی)، گفتمانی (جهت‌گیری ایدئولوژیک) و کنشی (تأثیر بر مخاطب) تحلیل و برای اعتبارسنجی یافته‌ها، از راهبرد مثلث‌سازی با مقایسه داده‌های روایی با منابع مستندی مانند قوانین و صورت‌جلسات استفاده شده و درنهایت، روایت‌های استخراج‌شده در پنل خبرگان مورد بحث و اصلاح قرار گرفته است.

بر این اساس در پژوهش‌های کیفی مانند دلالت‌پژوهی، روایی و پایایی با معیارهای کمی متفاوت است. در این پژوهش، روایی از طریق استفاده از منابع معتبر، استناد به نمونه‌های بین‌المللی و مشورت با پنل خبرگان تضمین شده است. پایایی نیز با تکرارپذیری فرایند استخراج دلالت‌ها و تطابق آن با ادبیات موضوع تأمین شده است (دانایی‌فرد، ۱۳۹۵). به‌علاوه، داستان‌پردازی به‌عنوان روش تعاملی، در ادبیات

آکادمیک معاصر (مانند پریور و لستون-باندیرا (۲۰۲۰)) ابزاری معتبر برای درک و تقویت تعامل عمومی پذیرفته شده است. از این رو با توجه به اینکه سهم‌بازی‌های پژوهش حاضر برای اولین بار احصا می‌شود، روایی و پایایی یافته‌های پژوهش با استفاده از نظرات خبرگان تأیید شده است.

جدول ۲. پنل خبرگانی

ردیف	مدرک و سطح تحصیلات	سمت و تخصص	دلیل انتخاب
۱	دکتری	عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران	تخصص در حوزه حکمرانی و تعامل نهادهای عمومی با جامعه
۲	استادیار	عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس	تخصص در حوزه روایت‌سازی
۳	استادیار	عضو هیئت علمی دانشکده حکمرانی دانشگاه تهران	تخصص در حوزه خط‌مشی‌گذاری عمومی
۴	دکتری	مدیر دفتر حکمرانی مرکز پژوهش‌های مجلس	دارا بودن تجربه عملی در زمینه ارتباط مجلس با مردم
۵	دکتری	کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس	آشنایی با فرایندهای قانونگذاری و مسائل اجتماعی
۶	دکتری	کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس	آشنایی با فرایندهای قانونگذاری و مسائل اجتماعی
۷	دکتری	کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس	تخصص در تولید محتوای رسانه‌ای
۸	دکتری	کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس	آشنایی با فرایندهای قانونگذاری و مسائل اجتماعی
۹	استادیار	مدیرگروه آزمایشگاه خط‌مشی مرکز پژوهش‌های مجلس	تخصص در حوزه خط‌مشی‌گذاری عمومی و مسائل سیاسی

انتخاب خبرگان براساس تخصص و ارتباط آنها با حوزه قانونگذاری و مجلس، و ارتباطات و روایت‌سازی، صورت گرفته است.

۷. تحلیل یافته‌ها

در این بخش، دلالت‌های استفاده از داستان‌پردازی در پارلمان ایران مورد بررسی

قرار می‌گیرد. همان‌طور که اشاره شد، این ابزار به‌تازگی توجه پارلمان‌های جهان را به خود جلب کرده است. در ادامه، پیشنهادها و توصیه‌هایی برای مجلس ایران ارائه خواهد شد که به آنها پرداخته می‌شود. پیشنهادها براساس تلفیق دو منبع اصلی ارائه شده است: اول، با الهام از نمونه‌های موفق بین‌المللی (مانند پارلمان انگلستان و برزیل) که در بالا به آن پرداخته شد و دوم، تطبیق و بومی‌سازی این اصول با ساختار، ظرفیت‌ها و چالش‌های خاص مجلس شورای اسلامی ایران که از طریق بررسی اسناد، قوانین داخلی و مشورت با خبرگان (که نمونه آن در بخش روش‌شناسی آمده) استخراج شده است. این پیشنهادها نه ترجمه محض، بلکه راهکارهای عملیاتی شده برای کشور است.

جدول ۳. دلالت‌های احصا شده شماره ۱ از داستان‌پردازی پارلمانی

تدوین «راهنمای سبک روایتگری» در مجلس	تصویرسازی مثبت از مجلس
تشکیل تیمی تخصصی متشکل از کارشناسان علوم ارتباطات، علوم سیاسی و علوم داده برای طراحی و پشتیبانی از روایت‌های پارلمانی	
تدوین دستورالعمل‌های جامع برای استخراج، ساخت و بازنشر داستان‌های موفق قانونگذاری	
آموزش مهارت‌های داستان‌پردازی به نمایندگان و کارکنان مجلس	
نیاز به تصویرپردازی و روایتگری از فعالیت‌های مجلس برای جامعه	
طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی «مهارت‌های روایتگری»	
انتخاب چند کمیسیون (فرهنگی، اجتماعی و حقوقی) برای اجرای آزمایشی داستان‌پردازی در فرایند بررسی یک یا چند لایحه	
حفظ اعتبار روایت‌های پارلمانی و پیشگیری از تبدیل آن به ابزار پروپاگاندا	

مأخذ: یافته‌های تحقیق.

مجلس شورای اسلامی باید تصویری مثبت از کلیت نهادی خود در اذهان عمومی ایجاد کند؛ چیزی که از برآیند مواجهات تک‌تک نمایندگان با مجلس نمی‌توان انتظار داشت؛ چراکه آنها از مجلس به‌مثابه کل نمایندگی نمی‌کنند به همین جهت نیازمند به‌کارگیری داستان‌پردازی است که بتواند از کلیت این نهاد مردمی دفاع کند. این ذهنیت (یا تصور عمومی) که نمایندگان مشغول فعالیت‌های متراکم‌اند کافی نیست،

بلکه فرایندها و برآیندهای کاری مجلس باید برای جامعه، تصویرپردازی و روایتگری شود و این داستان‌پردازان پارلمانی هستند که با هنر و صنعت خود می‌توانند روایتی درست از نحوه عملکرد مجلس خلق کرده و در ذهن عموم مردم، تصویری مثبت از مجلس شورای اسلامی برجای گذارند.

جدول ۴. دلالت‌های احصا شده شماره ۲ از داستان‌پردازی پارلمانی

راه‌اندازی یک سامانه آنلاین در وبسایت رسمی مجلس (Majlis.ir) تحت عنوان «روایت‌های مجلس» جهت جمع‌آوری تجربیات شهروندان از تأثیر قوانین مصوب بر زندگی روزمره	تأسیس کانال ویدئویی برای ارتباط مستقیم مجلس با مردم
شنیده شدن صدای مردم	
بررسی و شناسایی پیامدهای ناخواسته قوانین	
ساخت داستان‌ها و روایت‌های واقعی از نقش مجلس در زندگی مردم	
برقراری سامانه نظرسنجی و گفتگوی آنلاین درباره روایت‌های منتشرشده جهت دریافت دیدگاه‌ها و پیشنهاد‌های شهروندان	
تقویت حس تعلق شهروندان به نهاد قانونگذاری	
تقویت نقش سخنگوی واحد و نمایندگی منسجم	
ایجاد بخش «پرسش از نماینده» برای تعامل مستقیم شهروندان با نمایندگان حوزه‌های انتخابیه	
انتشار گزارش‌های دوره‌ای با عنوان «مجلس در آینه مردم» جهت انعکاس صدای جامعه	

مأخذ: همان.

مجلس شورای اسلامی با محوریت اداره کل روابط عمومی خود می‌تواند کانالی در سایت‌های اشتراک‌گذاری ویدئو و کلیپ، مانند آپارات، نماشا، تماشا، جعبه و غیره تأسیس کرده و نظر تعدادی از ذی‌نفعان متأثر از هر قانون که متحمل نفع یا ضرر شده‌اند را در نسبت آن قانون بازخوانی کند. تمهید این سازوکار باعث خواهد شد که اولاً عموم مردم احساس کنند که نهاد قانونگذاری کشور به آنها توجه کرده و صدای آنها شنیده می‌شود و نتیجتاً احساس تعلق به نظام و نهاد مجلس از این رهگذر بیشتر خواهد شد؛ ثانیاً تعقیب این سازوکار، محملی برای شناخت آثار و پیامدهای

ناخواسته قوانین اجرا شده ایجاد خواهد کرد؛ ثالثاً تحقق این سازوکار می‌تواند به ساخت داستان‌ها و روایت‌های واقعی از نقش و کارکردی که مجلس می‌تواند در متن زندگی آحاد جامعه داشته باشد کمک کرده و مردم را به مجلس و نماینده‌هایشان پیوند دهد. پیشنهاد می‌شود یک سخنگو یا نماینده واحد برای انتقال روایت جامع از عملکرد کلی مجلس تعیین شود. این فرد باید توانایی ارائه گزارش‌های شفاف و مستدل از دستاوردها و چالش‌های پارلمانی داشته باشد و بتواند با توجه به داده‌های افکارسنجی، شیوه‌های ارتباطی خود را به‌طور مداوم بهبود بخشد.

جدول ۵. دلالت‌های احصا شده شماره ۳ از داستان‌پردازی پارلمانی

تولید برنامه‌هایی با محوریت «داستان قوانین» برای توضیح روند تصویب و تأثیر اجتماعی قوانین	شفافیت در فرایند قانونگذاری
عدم تحریف اهداف قانونگذار به دلیل سوءاستفاده‌های رسانه‌ای	
پیشنهاد راه‌اندازی کانال‌های تخصصی برای ارتباط مستقیم با طراحان طرح‌ها	
ضرورت ارائه روایت‌های شفاف از اهداف و ضرورت طرح‌ها	
استفاده از زبان ساده و غیررسمی برای جذب مخاطبان جوان	
جلوگیری از سوءاستفاده‌های رسانه‌ای و بهبود درک عمومی	
نیاز به ارائه روایت منطقی و فعال از سوی مجلس برای تفسیر قوانین	
تعیین دستورالعمل‌های حقوقی-اخلاقی برای رعایت بی‌طرفی و پرهیز از بزرگ‌نمایی	

مأخذ: همان.

به‌کرات دیده شده است که فشارهای رسانه‌ای در جامعه باعث شده که یک طرح یا لایحه که در دستور کار مجلس قرار دارد با روایتی نادرست مواجه شده و به‌علت تهییج افکار عمومی به بی‌راهه رفته یا از دستور کار خارج شده یا حتی با تحریف هدف قانونگذار، در دستور کار مجلس قرار گرفته است. به همین جهت پیشنهاد می‌شود ضمن راه‌اندازی کانال تخصصی برای مجلس در پیام‌رسان‌های داخلی، از طراحان اصلی طرح و لایحه

خواسته شود تا داستان و استدلال‌های خود را از طرح چنین مسئله‌ای به‌طور شفاف، دقیق و جامع بیان کنند تا از هرگونه سوءاستفاده احتمالی جلوگیری به‌عمل آید. درحقیقت طراح اصلی باید بتواند داستان یا روایت خود را از ضرورت و چرایی پرداختن به این مسئله بازگو کند. در عصر امروز که جنگ روایت‌هاست باید مجلس شورای اسلامی بتواند غیرمنفعانه روایت اول و منطقی خود را ارائه دهد تا دست برتر را در نسبت تفسیر قانون داشته باشد؛ روایتی که به‌جای تأکید بر جزئیات قانون، جهت تغییر افکار عمومی بیشتر بر بیان یک داستان خوب متمرکز است. با الهام از تجربیات موفق پارلمان‌های پیشرفته، تأسیس یک یا چند کانال رسمی برای ارائه ویدئوها، کلیپ‌ها، انیمیشن‌ها و پست‌های دیجیتال در پلتفرم‌هایی مانند آپارات، نماشا یا شبکه‌های اجتماعی می‌تواند بهبود انتقال پیام و تعامل مستقیم با شهروندان را تسهیل کند. این کانال‌ها باید امکان انتشار روایت‌های زنده و ضبط شده از مناظرات، سخنرانی‌ها و جلسات کاری را فراهم کند.

جدول ۶. دلالت‌های احصا شده شماره ۴ از داستان‌پردازی پارلمانی

تولید محتوای بصری توسط «واحد رسانه‌ای مجلس» جهت توضیح قوانین پیچیده به زبان ساده	مصورسازی استدلال‌ها برای ساده‌سازی مفاهیم قانونی
همکاری با استارت‌آپ‌های حوزه فناوری‌های رسانه‌ای برای تولید محتوای جذاب	
آگاهی از نکات اصلی قوانین، بدون نیاز به تخصص	
افزایش شفافیت و پاسخگویی پارلمان از طریق فناوری‌های بصری	
بهبود شرایط فهم قانون و ارتقای مشارکت عمومی در فرایند قانونگذاری	
برقراری سامانه نظرسنجی و گفتگوی آنلاین درباره روایت‌های منتشرشده برای دریافت دیدگاه‌ها و پیشنهادها از شهروندان	
تحلیل دوره‌ای داده‌های بازدید (لایک و کامنت) و تأثیر روایت‌ها بر شاخص‌های مشارکت (مثلاً مشارکت در رأی‌گیری الکترونیکی)	

مأخذ: همان.

با توجه به اینکه زبان قانونگذاری، زبانی حقوقی و فنی است، این ضرورت احساس می‌شود که مجلس بتواند با ابزارهایی مانند مصورسازی استدلال‌ها، امکان فهم شهروندان را

از موضوع‌های پیچیده ایجاد کرده و اطلاعات لازم به شهروندان با شیوه‌ای بصری ارائه کند که به راحتی قابل فهم و ساختاردهی باشد. فناوری‌های بصری سازی استدلال‌ها که رایانه پایه هستند به شهروندان بیشتری این امکان را می‌دهد که بدون صرف وقت زیاد در این زمینه یا آشنایی با مسائل پیچیده حقوقی و فنی، از نکات اصلی قوانین در حال شکل گیری و نظرها و مواضع احزاب سیاسی و کارشناسان آگاه از آن، مطلع شوند. در جوامع مدرن، مسائل و موضوع‌های اصلی که پارلمان‌ها تنظیم می‌کنند، بسیار پیچیده و چندبعدی است و درک آنها برای شهروندان دشوار است، بنابراین تمایل دارند از مباحثه عمومی در مورد آن مسائل اجتناب کرده و آنها را به نمایندگان، کارشناسان و گروه‌های تخصصی بسپارند. این میل به تخصص گرایی می‌تواند مشارکت عمومی را در شکل گیری قانون تضعیف کرده و در نهایت به قانونگذاری «نامتوازن» منجر شود به طوری که بر حداقل منافع برخی گروه‌های اجتماعی مشتمل باشد. استفاده از فناوری‌های بصری سازی استدلال‌ها که رایانه پایه هستند، ظرفیت مقابله با این روند را داشته، امکان اطلاع از بحث‌های سیاسی جاری را افزایش می‌دهد و نتایجاً دو ارزش اساسی پارلمان را ارتقا می‌دهد: شفافیت و پاسخگویی که هر دو اینها شرایط تسهیل کردن فهم قانون را بهبود می‌بخشد.

جدول ۷. دلالت‌های احصا شده شماره ۵ از داستان پردازی پارلمانی

قابلیت انتشار داستان‌های کوتاه تصویری (اینفوگرافیک و موشن گرافیک) درباره لوایح و طرح‌ها	بهره‌گیری از فناوری‌های بصری در روایت‌سازی
توصیه به خانه خلاق و نوآوری قوه مقننه برای تولید محتوای رسانه‌ای	
همکاری با روابط عمومی مجلس و استفاده از ظرفیت‌های استارت‌آپ‌ها	
راه‌اندازی پلتفرم دیجیتال چندرسانه‌ای (وبسایت و اپلیکیشن) ویژه مجلس	
ایجاد تصویر و داستان‌های باورپذیر از کیفیت عملکرد مجلس	
تقویت ارتباط با شهروندان و بهبود درک عمومی از فعالیت‌های مجلس	
تلفیق روایتگری با دیپلماسی پارلمانی	
تهیه بسته‌های داستانی چندزبانه برای ارائه تصویری روشن از فعالیت‌های مجلس به پارلمان‌های دیگر و نهادهای بین‌المللی	

مأخذ: همان.

یکی از رسانه‌های شایع و البته اثرگذار امروز در جهان، تولیدات رسانه‌ای و هنری اعم از انیمیشن و موشن گرافیک است. توصیه می‌شود خانه خلاق و مرکز نوآوری قوه مقننه با همکاری روابط عمومی مجلس و البته با استفاده از ظرفیت‌های استارت‌آپ‌ها یا سایر امکانات موجود کشور به تولید انیمیشن و موشن گرافیک برای ایجاد تصویر و داستان‌های باورپذیر از کیفیت عملکرد مجلس شورای اسلامی مبادرت کنند. استفاده از این ابزارهای تصویری، می‌تواند مفاهیم پیچیده قانونی و موضوعات سیاسی را به زبان ساده و قابل فهم برای عموم ترجمه کند. این رویکرد علاوه بر افزایش شفافیت، موجب ارتقای پاسخگویی و اعتماد عمومی به عملکرد پارلمان خواهد شد. همچنین فراکسیون رسانه، مطبوعات و فضای مجازی مجلس به‌عنوان کارگروه تخصصی درون مجلس می‌تواند خط‌مشی‌های مجلس برای ظهور رسانه‌ای خود را تنظیم کرده و سایر نهادها را برای تحقق و تعقیب آن خط‌مشی‌ها به کار گیرد.

۸. جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و پیشنهادها

انسان‌ها داستان می‌گویند «تا خود را برای خودشان و دیگران توضیح دهند». داستان‌ها به شکلی از دانش اجتماعی براساس تجربه و سنت ذهنی اشاره می‌کند (و می‌سازد). بنابراین، داستان‌پردازان درگیر پویایی با «مخاطبانی می‌شوند که اعضای آن می‌توانند طرح کلی را براساس خیال‌پردازی‌ها، شرایط هیجانی و ایدئولوژی‌های خودشان تکمیل کنند». این نوع پویایی برای تعامل و تعیین هویت (هم‌ذات‌پنداری) با پارلمان ضروری است که از طریق آن شهروندان نه‌تنها پارلمان را درک می‌کنند، بلکه می‌توانند ارتباط آن را نیز ببینند و می‌توانند فعالیت پارلمانی را به زندگی و تجربیات خود پیوند دهند. در فضای حکمرانی و کشورداری بحث درباره داستان‌پردازی‌ها به‌عنوان ابزاری برای افزایش تعامل با عموم مردم نسبتاً جدید است.

داستان‌پردازی وسیله جدیدی برای تعامل پارلمانی است؛ ابزاری که نه‌تنها مطالب را منتشر می‌کند بلکه ارتباط با آن مطالب را تسهیل می‌کند. به‌این ترتیب، شایسته بررسی علمی در بحث‌های مربوط به نمایندگی، تعامل پارلمانی و تعامل سیاسی

به‌طور گسترده‌تر است؛ همچنین مورد توجه مجلس است. بررسی‌ها نشان‌دهنده ناسازگاری یا ناهماهنگی در جستجو و ساختن مخاطب است. این حاکی از فقدان درک نهادی از داستان‌پردازی (به‌عنوان نظریه) و نحوه به‌کارگیری آن (به‌عنوان عمل) است. با نشان دادن ظرفیت داستان‌پردازی به‌عنوان یک شیوه تعامل، برای پارلمان حیاتی است که ارزش آن را در مجموعه گسترده‌ای از تکنیک‌ها و ابتکارات تعاملی درک کند.

تعامل پارلمانی را نمی‌توان به یک مکاتبه و تناظر دوتایی بین نهاد و شهروند تقلیل داد (به‌جای اینکه پویایی بین آنها وجود داشته باشد)، داستان‌پردازی پارلمانی در پویایی داستان‌پردازی بین نهاد و شهروند، با پتانسیل برای داستان‌پردازی و روایت از هر طرف وجود دارد که نشان‌دهنده کاربرد این چارچوب نظری فراتر از یک استراتژی ارتباطی جدید برای پارلمان است؛ بلکه تقویت‌کننده تعامل است که به‌عنوان پویایی درک می‌شود و ارائه وسیله جدیدی (یعنی داستان‌پردازی) است که با آن می‌توان این پویایی را به‌دست آورد و غنی کرد.

پیشنهاد‌های قابل طرح عبارت است از:

اولاً، مرکز افکارسنجی مرکز پژوهش‌های مجلس به‌عنوان نهادی مرتبط با عموم مردم، می‌تواند به افکارسنجی و کشف تصویر مجلس در اذهان عموم مبادرت کرده و داده‌های حاصل از فرایندهای پیمایشی خود را در اختیار داستان‌پردازان برای بر ساخت تصویر درست از کلیت مجلس قرار دهد.

ثانیاً، مجلس شورای اسلامی می‌تواند افرادی را به‌کار گیرد که با توجه به نکات و ملاحظات بحث شده در گزارش، به‌طور عمومی در دانشگاه‌ها، اندیشکده‌ها، پژوهشکده‌ها و سایر محافل نخبگانی و علمی و حتی در فضاهای عمومی حضور یافته و به ساختن داستان‌ها و روایت‌های ناظر به کلیت (نقش و کارکرد) مجلس و تأثیرات آن بر زندگی روزمره مردم کمک کنند. درحقیقت این افراد در خارج از مجلس به دنبال ساخت تصویری قدرتمند و قوی از مجلس هستند.

ثالثاً، دفاتر تخصصی مرکز پژوهش‌های مجلس هم می‌تواند برای طرح‌ها و

لوایحی که به آنها ارجاع شده است و به جهت کارشناسی مورد تأیید است به مثابه داستان‌پردازان، به خلق روایتی جذاب برای عموم اهتمام ورزند؛ یکی از این سازوکارها در اینجا به کارگیری استارت‌آپ‌های سیاستی است. اقناع مردم نسبت به آثار مثبت قوانین، تعامل و همراهی آنها را به همراه خواهد داشت.

رباعاً، یکی از عوامل مهم در ساخت داستان‌ها و روایت‌های مناسب، به کارگیری سخنگوی واحد برای مجلس است؛ هر کدام از کمیسیون‌های مجلس، دارای سخنگو است که راوی جزئیات وقایع کمیسیون متبوع خود است اما موقعیتی که بخواهد تصویری از کلیت مجلس ارائه داده و تنها در حصار و حریم کمیسیونی یا شخصی تعریف شود در مجلس وجود ندارد که شاید با تعریف این موقعیت و تعیین سخنگوی قوه مقننه بتوان شرایط داستان‌پردازی مطلوب از کلیت نهادی مجلس را فراهم آورد. باین حال، توجه به این نکته ضروری است که استفاده از داستان‌پردازی در تعامل پارلمانی باید با احتیاط و ملاحظات انجام شود. یکی از اشکال‌های بالقوه می‌تواند خطر ساده‌سازی بیش از حد موضوع‌ها یا خط‌مشی‌های پیچیده باشد که می‌تواند به سوء تفاهم یا تفسیر نادرست مردم منجر شود. علاوه بر این، خطر استفاده از داستان‌پردازی به عنوان ابزاری برای پروپاگاندا یا دستکاری، به جای تعامل و ارتباط واقعی وجود دارد. بنابراین، مهم است که اطمینان حاصل شود که داستان‌پردازی به شیوه‌ای مسئولانه و اخلاقی، با تمرکز بر شفافیت، دقت و مسئولیت‌پذیری استفاده شود.

منابع و مآخذ

۱. بادی، الهام و سیف‌اله فضل‌الهی قمشی (۱۳۹۸). «خوانشی نو از روش‌شناسی مطالعات دلالت‌پژوهی»، عیار پژوهش در علوم انسانی، ش ۱۹.
۲. خسروی، مهدی، حسین بابایی مجرد، جعفر زینت‌بخش و محمدمهدی مهربان هلان (۱۴۰۴). «کاربست داستان‌پردازی در خط‌مشی‌گذاری و قانونگذاری: پیشنهادهایی برای ارتقای کارکردهای تعاملی و ارتباطی مجلس شورای اسلامی ایران»، ماهنامه گزارش‌های کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۳۳ (۲)، شماره مسلسل ۲۰۷۲۴.
۳. دانایی‌فرد، حسن (۱۳۹۵). «روش‌شناسی مطالعات دلالت‌پژوهی در علوم اجتماعی و انسانی: بنیان‌ها، تعاریف، اهمیت، رویکردها و مراحل اجرا»، روش‌شناسی علوم انسانی، ش ۸۶.
۴. محمدی، پیمان، حسن دانایی‌فرد و محمدمهدی ذوالفقارزاده (۱۳۹۷). «بررسی دلالت‌های واقع‌گرایی انتقادی در ارزشیابی خط‌مشی علم، فناوری و نوآوری»، فصلنامه مدیریت دولتی، ۱۰ (۳).
5. Bússola Tech (2023). "Parliamentary Storytelling: Engaging Citizens in the Legislative Process", Bússola Tech Library.
6. Fischer, F. (2003). "Public Policy as Narrative: Stories, Frames, and Metanarratives," In *Reframing Public Policy: Discursive Politics and Deliberative Practices*, 1st Edit., F. Fischer, Oxford University Press.
7. Griffith, J. and C. Leñon-Bandeira (2012). "How are Parliaments Using New Media to Engage with Citizens?," *The Journal of Legislative Studies*, Vol. 18, No. 3–4.
8. Hunt, R., G. King and C. Barnes (2023). "Storying Student Belonging in UK Higher Education", *Journal of Geography in Higher Education*, Vol. 28, ISS. 4. Doi: 10.1080/03098265.2023.2266995.
9. Jones, M. and B. Salter (2003). "The Governance of Human Genetics: Policy Discourse and Constructions of Public Trust," *New Genetics and Society*, Vol. 22, No. 1.
10. Julie, L. MacArthur (2016). "Challenging Public Engagement: Participation, Deliberation and Power in Renewable Energy Policy," *Journal of Environmental Studies and Sciences*, Vol. 6, No. 3.
11. Leñon-Bandeira, C. (2012). "Parliaments' Endless Pursuit of Trust: Re-focusing on Symbolic Representation," *The Journal of Legislative Studies*, Vol. 18, No. 3–4.
12. Prior, A. and C. Leñon-Bandeira (2020). "Parliamentary Storytelling: A New Concept in Public Engagement With Parliaments", *The Journal of Legislative*

Studies, Vol. 28, No. 1.

13. Prior, M. (2018). "Getting the Story Right: A Constructivist Interpretation of Storytelling in the Context of UK Parliamentary Engagement", *Politics and Governance*, Vol. 6, No. 4.
14. PSA Parliaments (2020). "Re-connecting Parliamentary Engagement: How Storytelling Can Strengthen Public-parliament Dynamics in the UK", Parliamentary Studies Association.
15. Serra-Silva, S. (2022). "How Parliaments Engage With Citizens? Online Public Engagement: A Comparative Analysis of Parliamentary Websites", *The Journal of Legislative Studies*, Vol. 28, No. 4.
16. Sundin, K. Andersson and R. Watt (2018). "Rethinking Communication: Integrating Storytelling for Increased Stakeholder Engagement in Environmental Evidence Synthesis," *Environmental Evidence*, Vol. 7, No. 1.
17. Van der Meer, T. (2010). "In What We Trust? A Multi-level Study into Trust in Parliament as an Evaluation of State Characteristics," *International Review of Administrative Sciences*, Vol. 76, No. 3.